

BPA (NEP) Sem.-1 Examination
DSC-C-111-MPT
History of Percussion Instruments
February-2025

Time : 2-00 Hours]

[Max. Marks : 50

Unit 1

(A) Explain the four types of Indian classical musical instruments in details. 5

(B) Write short note on the working or utility of any two types of hindustani musical instruments. 5

(અ) ભારતીય શાસ્ત્રીય સંગીતમાં વગાડવામાં આવતા ચાર પ્રકારના વાદ્યોની સમજૂતી આપો.

(બ) હિન્દુસ્તાની સંગીતના કોઈપણ બે પ્રકારના વાદ્યો ના કાર્ય અથવા ઉપયોગિતા વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.

Or

(A) Write detail note on the origin of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam. 5

(B) Write detail note on the different theories related to the origin of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam. 5

(અ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્યની ઉત્પત્તિ ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો.

(બ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્યની ઉત્પત્તિ વિશેના વિવિધ સત્યો ની ચર્ચા કરો.

Unit 2

(A) Give and introduction of each parts of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam. 5

(B) Give all the details of different types of woods and metals used in making of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam.. 5

(અ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્યના વિવિધ ભાગોની જાણકારી આપો.

(P.T.O)

- (બ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એકવાદની રચના માટે ઉપયોગમાં લેવાતી વિવિધ પ્રકારની ધાતુ તેમજ લાકડા વિશેની જાણકારી આપો.

Or

- (A) Give definitions of any five from the following musical terminologys. 5
(A) Taal (B) Lay (C) Matra (D) Avartan (E) Khand (F) Theka (G) Palta (H) Tihai.

- (B) Give an introduction of the different syllables played on Tabla - Pakhawaj OR Mridangam. 5

- (અ) નીચેની સંગીતની પરિભાષાઓમાંથી કોઈપણ પાંચની વ્યાખ્યા આપો.

(A) તાલ (B) લય (C) માત્રા (D) આવર્તન (E) ખંડ (F) ઠેકા (G) પલટા (H) તિહાઈ.

- (બ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્ય ઉપર વગાડવામાં આવતા વિવિધ બોલનો પરિચય આપો.

Unit 3

- (A) Write short note on the playing technique of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam. 5

- (B) Write the names of main syllabus which are playing on Tabla - Pakhawaj OR Mridangam. 5

- (અ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્ય વગાડવાની રીત વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

- (બ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્ય વાદનમાં ઉપયોગમાં લેવાતા મુખ્ય બોલોના નામ લખો.

Or

- (A) Give details about the types of different types of Lay. 5

- (B) Give the name of any five syllables of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam playing which are playing by fingers of two hands. 5

- (અ) લયના વિવિધ પ્રકારો વિશે સંપૂર્ણ માહિતી આપો.

- (બ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્ય વાદનમાં બંને હાથની આંગળીઓથી વગાડતા કોઈપણ પાંચ બોલ ના નામ લખો.

Unit 4

- (A) Give the names of any five syllables of Tabla -Pakhawaj OR Mridangam playing which are playing by fingers of only one hand. 5
- (B) Write a biography of Pandit Vishnu Narayan bhatkhande. 5
- (અ) તબલા, પખવાજ અથવા મૃદંગમ માંથી કોઈ એક વાદ્ય વાદનમાં એક જ હાથની આંગળીઓથી વગાડવામાં આવતા કોઈપણ પાંચ બોલના નામો લખો.
- (બ) પંડિત વિષ્ણુ નારાયણ ભાત ખંડે નું જીવન ચરિત્ર લખો.

OR

- (A) Write short note on the contribution of Pandit Vishnu Narayan bhatkhande in the field of Hindustani music. 5
- (B) Write life sketch of Pandit Vishnu digambar paluskar. 5
- (અ) પંડિત વિષ્ણુ નારાયણ ભાત ખંડેજીના ઉત્તર હિન્દુસ્તાની સંગીત પદ્ધતિ ના ક્ષેત્રમાં કરેલા યોગદાન વિશે ટૂંક નોંધ લખો.
- (બ) પંડિત વિષ્ણુ દિગંબર પલુષ્કરજી નું જીવન ચરિત્ર લખો.

Unit 5 (Answer Any Ten)

10

- (01) How many types of Indian musical instruments are classified?
(a) Two (b) Four (c) Six (d) Eight.
- (02) In which type of category does the Tabla -Pakhawaj OR Mridangam instrument fall?
(a) Shushir (b) Ghan (c) Avanadya (d) Tantu.
- (03) Which of the following instruments falls in the category of Shushir?
(a) Tabla (b) Manjira (c) Harmonium (d) Sarangi.
- (04) What is used to tie the Tabla -Pakhawaj OR Mridangam head?

(P.T.O)

- (a) Leather cord (b) Metal strings (c) Bamboo stick (d) Metal plate.
- (05) How many main types of 'Lay' are there in Indian music ?
 (a) Two (b) Four (c) Three (d) Seven.
- (06) What is the first measure of taal called in music?
 (a) Tali (b) Khali (c) Sam (d) Theka.
- (07) On which measure does taal trital come empty?
 (a) Fifth (b) Ninth (c) Thirteenth (d) First.
- (08) In which state of India was Pāndit Vishnu Nārāyan Bhat Khandeji born?
 (a) Kashmir (b) Kerala (c) Rajasthan (d) Maharashtra.
- (09) In which state of India was Pandit Vishnu Digambar Palushkarji born?
 (a) Kashmir (b) Kerala (c) Tamil Nadu (d) Maharashtra.
- (10) In Pandit Vishnu Narayan Bhat Khandeji's notation system, which symbol is used to indicate '?'
 (A) + (B) 0 (C) X (D) _.
- (11) Which symbol is used to indicate the sign of 'Sam' in the notation system of Pandit Vishnu Narāyan Bhat Khandeji?
 (A) + (B) 0 (C) X (D) _.
- (12) In which year was Pandit Vishnu Digambar Palushkar born?
 (A) 1872 (B) 1972 (C) 1876 (D) 1976.

કોઈ પણ દસના જવાબ આપો.

- (01) ભારતીય સંગીતના વાદ્યોને કેટલા પ્રકારમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલા છે ?
 (અ) બે (બ) ચાર (ક) છ (ડ) આઠ.
- (02) તબલા, પખાવજ અથવા મૃદંગમ વાદ્ય કયા પ્રકારની શ્રેણીમાં આવે છે ?
 (અ) શુશિર (બ) ધન (ક) અવનદ્ય (ડ) તંતુ.

- (03) નીચેનામાંથી સુશીરવાદની શ્રેણીમાં આવતું વાદ કયું છે ?
 (અ) તબલા (બ) મંજીરા (ક) હારમોનિયમ (ડ) સારંગી.
- (04) તબલા, પખાવજ અથવા મૃદંગમની પડી ને બાંધવા માટે શેનો ઉપયોગ થાય છે?
 (અ) ચામડાં ની દોરી (બ) ધાતુ ના તાર (ક) વાંસ ની લાકડી (ડ) ધાતુ ની પ્લેટ.
- (05) લયના મુખ્ય કેટલા પ્રકાર છે ?
 (અ) બે (બ) ચાર (ક) ત્રણ (ડ) સાત.
- (06) તાલની પહેલી માત્રા ને સંગીતની ભાષામાં શું કહેવાય છે ?
 (અ) તાલી (બ) ખાલી (ક) સમ (ડ) ઠેકા.
- (07) તાલ ત્રિતાલમાં કઈ માત્રા ઉપર ખાલી આવે છે ?
 (અ) પાંચમી (બ) નવમી (ક) તેરમી (ડ) પહેલી.
- (08) પંડિત વિષ્ણુ નારાયણભાતખંડેજી નો જન્મ ભારત દેશના કયા રાજ્યમાં થયો હતો ?
 (અ) કાશ્મીર (બ) કેરળ (ક) રાજસ્થાન (ડ) મહારાષ્ટ્ર.
- (09) પંડિત વિષ્ણુ દિગંબર પલુષ્કરજી નો જન્મ ભારતના કયા રાજ્યમાં થયો હતો ?
 (અ) કાશ્મીર (બ) કેરળ (ક) તામિલનાડુ (ડ) મહારાષ્ટ્ર.
- (10) પંડિત વિષ્ણુ નારાયણ ભાત ખંડેજી ની સ્વર લીધી પદ્ધતિમાં 'દર્શાવવા માટે કયા ચિન્હનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
 (અ) + (બ) 0 (ક) X (ડ) _.
- (11) પંડિત વિષ્ણુ નારાયણ ભાત ખંડેજીની સ્વર લિપિમાં 'સમ' નું નિશાન બતાવવા માટે કયા ચિન્હનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
 (અ) + (બ) 0 (ક) X (ડ) _.
- (12) પંડિત વિષ્ણુ દિગંબર પલુષ્કર નો જન્મ કયા વર્ષમાં થયો હતો ?
 (અ) 1872 (બ) 1972 (ક) 1876 (ડ) 1976.